

بیټلنگ- چوول هان گډماډانی دیجیتالی. . ۽ بدولمو تلیب ۽ بدو

تکنیکل لټریا گومان پررپډدات، چوونک لډ ډررووی دراماتیکی.

فیل سوفي نښماني به چټک کړی (بیټلنگ- چوول هان) دواي نووسینډ ځنډیځی کانی لډباری سږدمی گډماډانی دیجیتالی ناوبانگی ځی بډسږ گډی پانی فیکر و فیلسډا سډپاند، بډردوام هډوی گډاندنوی پډگکی فیلسډی لډبډرانډر جیهانی تکنیکل لټری هاوچډرخ دډات، لډو بارشډو ئاوډدانډوی کی تووندی لډنو خوډنډرانی ناوچډ جیاجیاکانی جیهاندا هډناو تډ ئاراو و هډوډدات بډشډوی کی جیاواز پډیونډی به تکنیکل لټریا و کلتووری نښم ډکات، بډ نډوی گډماډی دیجیتالی و نمایشی پډیونډیډی کانی سډرمایډداری تکنیکل لټری وک زډوډنډ بډا تډ بډر ځنډ و لډو و سډزی دراماتیکی زیندوو بکا تډو.

(بیټلنگ- چوول هان) بډردوام وک ډرډرکراوی قوتا بډانډی ځنډگرانډی فډانکفډرت، هډوډدات پډداگری لډسږ ئاشکراکړدنی گړنگی پډگکی فیلسډی بډرانډر به تکنیکل لټریا، نډک بډ مډبډستی دابینکړدنی چارډ، بډک وک هډو وک بډ وډسډکړدنی سرووشتی جیهان بډشډوی کی ورد و شیکاری بډا تډو و... نښستا خاوډی (16) کتډبډ: (کډمډگای شډفایډت، جډوهډری دډسډات، تډپډل لټریای تووندوتیډی، زگارکړدنی جوانی، کډمډگای هډپډووکاو، لډناو پډلدا، ئیرس...) لډ کډی هډموواندا هډوی ځنډ و خوډندنو و هډو شاندنوی پډکها تډی جیهانی نښم ډی تکنیکل لټریا و گډماډی دیجیتالی و نمایشکړدن لډپډناو نمایشکړدن دډات، بډ بیرکړدنوی کی ځنډگرانډو بډر نډرپډکانیان دډک وډت.

لډ دیدی (بیټلنگ چوول هان) وډ ئامډر دیجیتالی کان و سډرمایډداری، هاو پډیمانی کی میتاسرووشتیان پډکها ناو و هډموو ئازادیډی کی کرداریان لډپډناو تکنیکل لټریای بډ وډام لډناو بردوو... پډداگری لډو دډکات و دډت سډرمایډداری وک سیستډکی هډملایډنډ خډریک بډوا هډنان بډ پرسیار لډق دډکات و بډ (سډرمایډداری چاودډری) دډگډت... چوونک نډو پډیوای بډردوام پلاتفډرم تکنیکل لټریا کان چاودډریمان دډکن و چاودډریمان دډکن و کارکانمان دډخ نډ ژر گومان کانی دډسډاتی خډیانو بډ نډوی

زۆرترین قازانچ بىدست بهىنين، لىبىر ئىو ھىكارى ھىر كلىكىك
لىسرى كىمپىوتىرىكىمان تىمار دىكىين، ئىوان بى سوودى خىيان
شىكارى دىكىنىو. ئىمى لىلاين بىرنامى ئىلگىرىتمىيىكانىو وى
بووكى دىجوللىنىو و خىيا دىكىين كى ئازادىن، وى ئىو وى
ئىمى (تىمى كىمىلايىتىيىكان) شايىتھان. بىم ئىو ئازادىيى
ئىوان فىراھىمىان كىردو، ھىرگىز ئازادى نىيى، وھىمى ئازادىيى و
جىركى لى گىرتىخى...

گفتوگى ئازاد / شىانگىزى خىبىخشانى

ئىمى مىرقى كىنترىكىردىنى خى بى ئارىزووى خى ھىبىزاردو،
چوونكى ھىر كلىكىك كى مىرقى دىيكات، ھىدگىرىت! ھىر ھىنگاوىك كى
مىرقى دىينىت، دىتوانىت شوئىپى بگىرىت. ئىمى لى ھىموو شوئىكدا
شوئىپى دىجىتالى بىجىدھىين، و زىيانى دىجىتالىمان خا بى خا
لىناو تىي دىجىتالىدا ئىنگدانىو ھىي، خا بى خا
كىنترىكىراوين، بىو مانايش گفتوگى ئازاد لى جىھانى دىجىتالىدا
بوو تى دىو كى تىرى ستىمىكرىدن، بوو تى شىانگىزى خىبىخشانى...
چوونكى بى بى ئاگادارى خىمان شىانگىزى پىرسىس دىكىن، بى بى
ئاگايى خىمان ستىم لى ئازادىيىكىمان دىكىين، بى ئارىزووى خىمان
ستىم و شىانگىزى بىسارى خىماندا دىسپىنين. ئىمى ئازاد نىين!
كىواتى بىواھىنان بى ئازادى دىجىتالى، دىستىپىكىردىنى كىلايىتىي!
كىلايىتىيىك كى ھىموومان نوقمى فىنكىشنىكى دىجىتالى دىكات...
(بىنگى-چوول ھان) پىيوايى ئىو كىلايىتىيى جىاوازييىكى ئىوتى
لىگى فىودالىزمى سىدكىنى ناوئىستدا نىيى، بىو مانايش
ئاغاكانى فىدالىزمى دىجىتالى وىك فىسبووك و ئىوانى دىكى، پارچى
زىويىكى بى بىرانبىر دىدنى بىكارھىندىران بى ئىو ھىكىكىان
لىو رىگىن، ئىمىش وىك گىمىز دىيانكىين، بى ئىو ھى ئىو ئاغاينى
بىن و بى خىيان دروئى بىكىن. ئىو بى بىكىردىنى پىيوئىدىكىنى
ئىمى بى بىيى ئازادى، ئىمى لى دىيى دىجىتالى لىلىگى وھىمى
ئازادىيىو پىيوئىدى دىكىين و فىودالىكىنىش قازانچىكانىان لىم
پىيوئىدىو دىچىن، كى دىزگا نھىنىيىكان چاودىرى دىكىن، ئىو
سىستىمىكى زىر كىرىگىر و كىچى بى ئىرىنى دىبىينىن و ھىچ
نازايىتىيىكى بىرانبىر دىرنا بىين، چوونكى ئىمى لى زىر
سىستىمىكدا دىژىن، كى خودى ئازادى دىقزىتىو. ئىو تايىبىتمىندىيى
كىسىيانى كى ھىر تاكىك لى تاكىكى دىكى جىا دىكىنىو و
كىمىكرىدنىو تايىبىتمىندى جىھانى مىقايىتى و توانى درووستىكرىدن و
تىپىاندنى و تىكدانىكى گىشتووتى ئىو ئاستىكى ھىستى مىرقى بى
ھىموو جىركىكانىيىو: خىشى، شادى، حىز، خىم، دىتىنگى. بىگىتى بى

سیگنا ی دیجیتا ی.

لـسـردـمـی دیجیتا یـدا ئـو ئایکـنـکانـن، حـز و خـشی و چـژی ناخی
مرـق دـرد بـن! واتـ مرـق کارلـسـرکراو، نـو وکـ بکـر... هـر لـو و
ئایکـنـکان قوـو ایـکـانی ناخی مرـقیان بـتا کردـتـو و وادـکـن
تـواوی کار و داهـنـان و توانا مرـقیـکـانی لـدـست بدات. بـمشـو یـ
هاو و تا ئـلیکتر نی وکـ بـنـگ- چوول هان لـ کتـبی لـ ناو پـلدا،
ئاسـی دیجیتا ی (۲۰۲۱) داسـی کردو، وکـ کـس بوو تـ کـسک کـ
ناسنام ی کـسی خـی لـدـستداو، مرـق لـ ئـنجامی زیادـی ی لـ
بـشداریکردنی تـ کـم ایـتیـکان وکـ تاکـکی سـربـخ
نـماو تـو، بـکوو بوو تـ (هـی نمایشکردن) کـ بابـتی زـرانی
تـیدا نمایش دـکرت.

بـنـگ- چوول هان بـ تووندی ئـخـی لـ باسکردنی دانیشـووانی
دیجیتا ی لـ تـکاندا دـگرت، دانیشـووانی دیجیتا ی ئـو ی
پـکـهاتنی (ئـم) ی دامـزراوندو، ئـگـرچی پـیو نـدیـکـانی خـرا و
کـ کردو، بـام ئـو پـیو نـدیـان زیندو و نین و لـ هاوژیانی
بـدـرن، ئـحیان نیـ... هـی حـک و ویزدان و کـخراو کـیان نیـ،
گـشـگیرن، پـرش و بـاون، لـ نـو خـیـاندا دـکشـن و دـچـنـو یـکـ.

مرقی شاش

ژیانی دیجیتا یـدا دـبـتـ هـی گـانـکاری یـشـی ی لـ ژیا نی
استـقینـدا، نـمانی وـسمـکان لـ ئـستادا نیشـانی نـمانی
پـیو نـدی گروو پـ کـم ایـتیـکان، هـمیشـ تـکـنـلـژیا بـ وـامـی
دـسـپـنـد و دـکـوتـ دـر وای دراماتیکاو، نـبوونی پـیو نـدی کـ
لـ ئـنجامی بوومـلـرز ی دیجیتا ی درووست بوو، هـرچـند
وایکردو پـیو نـدیـمان بـ یـکتر و زیاتر و استـوخـتر بـت،
بـام لـ یـکتر و نـزیک نین. سـشـال میدیای مـدـرن هـندی
کـم ایـتی لـ پـرسـکانی پـیو نـدی نـوان تاکـکاندا نـهـشتو.
استـ کـم ایـتی پـیو نـدیـکی پـیو نـدیـار بـشـو یـکی خـرا و
نایاب، بـام یـکـگرتوویـکی دـستـجـمعی تـکـنـلـژیا و لـ نـوان
ئـندامـکاندا پـکـنا هـت. ئـم گرووی کـم ایـتی هـی
چالاکیـکی زیندوویان نیـ، وکـ چـن هـمووان لـ ساتـوختـ تاکـ
کـسیداین، لـ هـمان کاتدا پـیو نـدیـان بـیـکـو هـی، هـمووان
پـرت و بـاون، ئـگـرچی کلـیک و پـیو نـدی تـ کـم ایـتیـکان
هـمووانی هـمـژبوو.

لـسـردـمـی دیجیتا یـدا داتاکان بـیـکـو کـ دـکـینـو و وکـ
مـعریفـ دـیانـنین و درـژیـان دـکـینـو، بـام لـ جیهانی
دیجیتا یـدا هـی پـرسـکی بـرکردنـو و تـامان بـ مانای درووستی

وشكك، كك لسر بنمى هوشاندن و بونيدان و بركردن و خنځى دام زراب، بوونى نيه. هيج بركردن و يكي ئاگان لى سر بنمى داتاكان بوونى نيه، چوونكه هميش داتاكان لى ناكاو دى بن بى ئامرازكى ديارىكراو بى مرڤى ديجيتاى، بىام نابن بى تىامان و بركردن و بى ره مه نانو، نابن بى ئاگايى بى زيانكردن... بىكوو دى بن بى ئامراز بى مامم كردن لى گى جيهان و ژماردن ژماركان و حيساباى چى ندايى تى و پرىس يكي بى رد وام و بى وستان... لى سر رد مى ديجيتايدا هاو يى تى لى ئىكاونتى كانى سى شىال مىديدا دى بى ژمار، بىام هى رگيز هاو يى تى استى قين، هى رگيز پى يوى ندى هاو يى تى بى كليك و ژمار نا پور ت!

گومانى ديجيتاى / ئىنتى گى ان و

لى رد مى ديجيتاى سر رد مى كى كردن و ژمار و ژماردن و بى رد وام... ئىم لى تى كى م ا ي تى كاند بى هاكانى سى رب خى و دى سى زى كى و توون تى ژىر حيساباى چى ندايى تى و، بى ژماردن نيشان كانى سى رسامى (لايك) دى ژم رد تى... ژيانى ديجيتاى و ندى و نى و نى بى نراو و هاو ژيانى و لايى نى كانى نى رنى و خنځى قبوو نيه، ئى و ئى رنى نيه كى تى كنى لى ژيانى ديجيتاى درووستى دى كات، لى ئى گى رى هى ر ئى زموونى كى كى مد كا ت و، يان لى ناويدى بات و تواناى درووست كردن و كار كردنمان لى گى نى رنى دى ش و نى.

(بى نى - چوول هان) پى يوايى مرڤا يى تى دى چى تى سر رد مى (گى ما دانى ديجيتاى) بى بى ش و يى كى خنځى گران (پاراستنى خى مان لى خى مان) بى رز دى كا ت و! بى و مانا يى ش دى ي و بى مرڤى بى ر و كار لى سر كراو نيه... بى بى دى بى خى مان لى گى تى امان بركردن و و بى ره مه نانو و خى مان زگار بى ين...

لى ابردودا سى رمايى دارى لى (دى ر و) ئىستغلالى مرڤى دى كرد... ئىم هاو كى شى دابا نى كى ران و خا و نى كاران پى چى وان بوى ت و، ئىم سى رمايى دارى لى سر بى كاربردنى (ناو وى مرڤى) كار دى كات! ئىم لى سر رد مى ديجيتايدا خى دى ر بى ين بى تى ئار زو و كردنى خى بى كار هى نان... لى ژىر و همى خى دى ر بى ين داواكارىيى كان بى پاراستن لى زياد بووندايى، لى گى بى رفر اوانى كى م گاو تاكى كان بى هى نى خى شى سى رد مى كانى وى پووكا نى وى دى مار و نى گى رانىيى كانى سى رد مى، دوو چارى زى دى نى خى شى، زى دى پووكا نى و، زى دى زى دى... بوونى.

هى بى تى بى شى كى زى زى دى نى خى شى، زى دى پووكا نى و... لى ئى نجامى بارى زى زى زانيارىيى كان و درووست دى بن، كى ئى و نى خى شىيان و رد و رد

دې بند هې تېکچوونى توانا ځنډۍ و شیکاريۍ کاني مړې، کښمى
سرنجدان، ناځې تې گشتى و کښمبونۍ و بېتوانايى لې هېگرتنى
بېرپرسيارۍ تې. ئېمې (کښمېگای شلېک) کښ بېنېو تېکځکندا دېژت،
تېامانى نېرېنى و بېرکردنۍ وې ځنډۍ تېکځکان لاواز دېکات،
ځنډۍ و تېامان و شیکارى فېرامېش دېکات.

(بېنگ- چوول هان) قوۍ لايى بوومۍ لېرزې جيهانى ديجيتاۍ
وونندې کاتېو و بېشېوۍ يېک لېشېوۍ کان ايدېگېيېنېت کښ مړېفايې تې
بېاستې پېويستې بې شېشې تېامانى نېرېنى و بېرکردنۍ وې ځنډۍ
و هېوۍ ستې و هاوارۍ هې، دژ بې پېيوۍ نديې بې وېم و
بېدېنگۍ کاني ديجيتاۍ. هېوۍ ستې يېک دژ بې شايدې تحاۍ تېقینۍ وې
زانيارېۍ کان، نېک زانست... چوونکې جياوازيېۍ کي گېورې لېنېوان ئېو
دووانې دا هې. سړدېمى زانيارى تېنها پېيوۍ ستې بې ئېستاو، بې بې
ئېوۍ لېگا بدات بې کښکښ بوونى زانست، زانيارى لې کليکى
کاتېيۍ وې و زانست لې ئېزموونى هاوژيانېۍ و، کښ لې نېوان
اېردوو و داهاتوودا درېژ دېبېتېو.

عېدولموتېلېب عېبدوۍا